

Leerdienst 'Heidelbergse Catechismus' – zondag 37

Elburg, 8 juli 2018

Schriftlezingen: Mattheüs 5:33-37 en Hebréeën 6:13-20

Zondag 37

Vraag 101: *Maar mag men ook in geloof bij de naam van God een eed zweren?*

Antwoord: Ja, als de overheid het van haar onderdanen verlangt of als het om andere redenen noodzakelijk is om daardoor trouw en waarheid te bevestigen, en dit tot eer van God en tot heil van onze naaste is. Want een dergelijk zweren berust op Gods Woord en is daarom ook door de heiligen in het Oude en Nieuwe Testament met recht in gebruik geweest.

[Deut.6:13, 10:20; Jes.48:1; Hebr.6:16; Gen.21:24, 31:53; Joz.9:15; 1Sam.24:23; 2Sam.3:35; 1Kon.1:29; Rom.1:9, 9:1; 2Kor.1:23]

Vraag 102: *Mag men ook bij de heiligen of bij andere schepselen een eed zweren?*

Antwoord: Nee, want een rechtmatige eed zweren is God aanroepen, dat Hij, Die alleen het hart kent, de waarheid bevestigt en mij straft als ik vals zweer. Deze eer komt geen schepsel toe.

[2Kor.1:23; Rom.9:1; Mat.5:34-36; Jak.5:12]

Kernpunten bij de preek

- Achtergrond van deze zondag is de weigering van de doopsgezinde tak van de Reformatie om tegenover de overheid een eed af te leggen. Deze zondag is een mooi voorbeeld van hoe je in actuele kwesties de geboden van God toepast.
- 'Zweren' is God tot getuige aanroepen dat je de waarheid spreekt/zult spreken. God is immers de hoogste Instantie, Die van ieder mens weet of hij/zij de waarheid spreekt (Psalm 139). Je zegt dus ook dat God je mag straffen als blijkt dat je niet de waarheid gesproken hebt, je beloften hebt verbroken. In het publieke domein is de eed verplicht (sinds 1971 is ook mogelijk 'Dat belooft ik', zonder Gods Naam) als het om betrouwbaarheid van overheidsdienaren en rechtspraak gaat.
- God zweert Zélf (Hebr.6)! Hij is God niet meer, als Hij Zijn woorden niet nakomt. Het geloof richt zich op Gods waarachtige en betrouwbare Woord. Niet-geloven is ontkennen dat Gods Woord betrouwbaar is, dat God ongeloof-waardig is. Zowel Gods beloften als Gods bedreigingen zijn door Hem met een eed gezworen!
- Het 3^e gebod verbiedt ons de Naam van God te gebruiken om leugens af te dekken (Lev.19:12) en het gebiedt ons de waarheid te spreken en te doen. Wie als christen beloften breekt, lastert daarmee ook de Naam van God. Navolging van God is ook: een betrouwbaar zijn als Hij.
- Mattheus 5: zweren moet helemaal niet nodig zijn. 'Woord houden', daar komt het op aan!

Om verder over na te denken (en op te reageren: ajmensink@hervormdelburg.nl)

1. Wat vind je ervan als een niet-christen de eed aflegt met de woorden 'Zo waarlijk helpe mij God almachtig'?
2. Welke beloften die je ooit gedaan hebt (aan God of aan mensen) moet je nog inlossen? Waarom kwam het er nog niet van?
3. Wat betekent het voor jou dat Gods woorden (en Zijn verbond) gegarandeerd waar zijn?